

Τίτλος Μαθήματος	Η Γλώσσα των Ύμνων				
Κωδικός Μαθήματος	BYZ320				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Πτυχίο (1 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	3 ^ο Έτος / 5 ^ο Εξάμηνο				
Όνομα Διδάσκοντα	Θα ανακοινωθεί				
ECTS	6	Διαλέξεις / εβδομάδα	Μέχρι 6 Τηλεσυναντήσεις	Εργαστήρια / εβδομάδα	N/A
Στόχοι Μαθήματος	<p>Στόχος του μαθήματος είναι η ανάδειξη της συμβολής της γλωσσικής ποικιλομορφίας, του εκφραστικού πλούτου και της διαχρονίας του υμνογραφικού λόγου στην εξέλιξη της ελληνικής γλώσσας και στην καλλιέργεια και την ανάπτυξη της θεολογικής σκέψης.</p> <p>Ειδικότερα, το μάθημα επιχειρεί να αναδείξει: α) τη συμβολή της θρησκευτικής ποιήσης στη διατύπωση και ένταξη δογματικών αληθειών στο πλαίσιο του ύμνου, στην δημιουργική πρόσληψη και ανασηματοδότηση βιβλικών και πατερικών χωρίων και στη συναισθηματική φόρτιση και θρησκευτική κατάνυξη του πιστού, β) την αδιάρρηκτη σύνδεση λόγου και μέλους στην υμνολογία της εκκλησίας και γ) τη μεγάλη σημασία της προσέγγισης των υμνογραφικών κειμένων από το πρωτότυπο κείμενο.</p> <p>Επιπλέον, με τη βοήθεια της μεθοδικής γλωσσικής και θεολογικής ανάλυσης επιλεγμένων υμνογραφικών κειμένων το μάθημα στοχεύει να συμβάλλει στην επίτευξη γνωστικών, συναισθηματικών και τεχνολογικών στόχων, μέσα από την καλλιέργεια της ικανότητας των φοιτητών/τριών α) να κατανοούν το πρωτότυπο υμνογραφικό κείμενο και β) να αναδεικνύουν το λόγο παράλληλα με το μέλος.</p>				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζουν τα γλωσσικά σύμβολα και τη σημασία τους • Αναγνωρίζουν τα βασικά γλωσσικά και συντακτικά φαινόμενα των υμνογραφικών κειμένων • Αναγνωρίζουν τα γλωσσικά δάνεια από την αρχαία ελληνική και πατερική γραμματεία • Αναγνωρίζουν τις λεξιλογικές και συντακτικές ιδιομορφίες και παρεκκλίσεις που παρουσιάζουν τα κείμενα λόγω του μέτρου και του ρυθμού • Κατανοούν το περιεχόμενο των ύμνων αξιοποιώντας τα κατάλληλα μεθοδολογικά εργαλεία 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Εκτιμούν την μορφολογική, υφολογική και μετρική ιδιομορφία και την υψηλή αισθητική των ύμνων • Αξιοποιούν τις υπάρχουσες μεταφραστικές αποδόσεις των ύμνων με κριτικό πνεύμα • Αναγνωρίζουν τα στοιχεία που συμβάλλουν στη λειτουργικότητα και στη μοναδικότητα του πρωτότυπου κειμένου • Αναγνωρίζουν και κατανοούν τις δογματικές αλήθειες των υμνογραφικών κειμένων • Αναλύουν γλωσσικά το λόγο του υμνογράφου • Αξιολογούν τη γλωσσική παιδεία και τη γλωσσική αξία του υμνογράφου • Χειρίζονται κατάλληλα τη σχετική βιβλιογραφία • Αναζητούν αναλύουν και συνθέτουν δεδομένα και πληροφορίες με τη χρήση και των νέων τεχνολογιών • Εργάζονται ομαδοσυνεργατικά σε διεπιστημονικά περιβάλλοντα • Συνειδητοποιούν τη διαχρονική αξία και τη σημασία των υμνογραφικών κειμένων στη διαφύλαξη της ελληνικής γλώσσας 		
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα	Κανένα
Περιεχόμενο Μαθήματος	<p>Στο μάθημα επιχειρείται η μελέτη των ύμνων της ορθοδόξου εκκλησίας από το πρωτότυπο κείμενο. Προηγείται μια σύντομη παρουσίαση της ιστορίας και της εξέλιξης της ελληνικής γλώσσας, για την κατανόηση της διαχρονίας της γλώσσας των ύμνων. Ακολουθεί η μελέτη επιλεγμένων ύμνων από διαφορετικούς υμνολογικούς κύκλους της λατρείας.</p> <p>Το πρώτο μέρος κάθε ενότητας είναι θεωρητικό. Σε αυτό παρουσιάζεται η γλωσσική ταυτότητα και η ποικιλομορφία των υμνογραφικών κειμένων και η σύνδεσή τους τόσο με το υμνογραφικό είδος όσο και με την παιδεία του υμνογράφου. Ειδικότερα, μελετάται η συμβολή της γλώσσας των υμνογραφικών κειμένων 1. Στη διατύπωση και στην ένταξη δογματικών αληθειών στο πλαίσιο του ύμνου, 2. Στη συμβολική αποτύπωση εννοιών, 3. Στην πρόσληψη και αναφόρτιση βιβλικών και πατερικών χωρίων, 4. Στη συναισθηματική φόρτιση και θρησκευτική κατάνυξη του πιστού.</p> <p>Στο δεύτερο εφηρμοσμένο μέρος του μαθήματος επιχειρείται η γλωσσική και η θεολογική ανάλυση των υμνογραφικών κειμένων και η πραγματοποίηση αντίστοιχων εργαστηριακών ασκήσεων. Η γλωσσική ανάλυση περιλαμβάνει την απαραίτητη λεξιλογική, γραμματική και συντακτική προσέγγιση. Παράλληλα, παρουσιάζονται και διερευνώνται υπάρχουσες μεταφραστικές αποδόσεις των υμνογραφικών κειμένων στη Νέα Ελληνική, με στόχο την καλλιέργεια της ικανότητας άσκησης μεταφραστικής κριτικής με τη βοήθεια του πρωτότυπου κειμένου. Ακολουθεί η θεολογική προσέγγιση και ερμηνεία των κειμένων, στο βαθμό που απαιτείται για την ορθή κατανόηση και μετάφραση. Στο πλαίσιο των πρακτικών ασκήσεων οι φοιτητές/τριες καλούνται να προχωρήσουν στη γλωσσική ανάλυση, τη</p>		

	μεταφραστική απόδοση και το σχολιασμό ορισμένων υμνογραφικών κειμένων.						
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση						
Βιβλιογραφία	<p>Δετοράκης, Θ. (2006). Δόγμα και γλώσσα. Η γλώσσα των δογματικών ύμνων του Ιωάννου Δαμασκηνού. Νέα Σιών, 90, 48-63.</p> <p>Κόλτσιου, Α. & Νικήτας, Δ. (2017). Η Υμνολογία της Μεγάλης Εβδομάδος. Κείμενα-Μεταφράσεις-Σχόλια. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδου.</p> <p>Μητσάκης, Κ. (1986). Βυζαντινή υμνογραφία. Από την εποχή της Καινής Διαθήκης έως την Εικονομαχία. Αθήνα: Γρηγόρης.</p> <p>Mitsakis, K. (1967). The Language of Romanos the Melodist. München.</p> <p>Ξύδης, Θ. (1978). Βυζαντινή Υμνογραφία. Αθήνα: Νικόδημος.</p> <p>Παπαγιάννης Γρ. (2006). Ακάθιστος Ύμνος. Θεσσαλονίκη.</p> <p>Τωμαδάκης, Ν.Β. (1993). Η Βυζαντική Υμνογραφία και Ποίησης είτοι Εισαγωγή εις την Βυζαντινήν Φιλολογίαν. τ. Β'. Θεσσαλονίκη.</p> <p>Wellesz, E. (1961). A History of Byzantine Music and Hymnography. Oxford: Clarendon Press.</p>						
Αξιολόγηση	<table> <tr> <td>Συνεχιζόμενες δραστηριότητες Αξιολόγησης</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>Τελική Εξέταση</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο</td> <td>100%</td> </tr> </table>	Συνεχιζόμενες δραστηριότητες Αξιολόγησης	50%	Τελική Εξέταση	50%	Σύνολο	100%
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες Αξιολόγησης	50%						
Τελική Εξέταση	50%						
Σύνολο	100%						
Γλώσσα	Ελληνικά						